

Cimleved

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

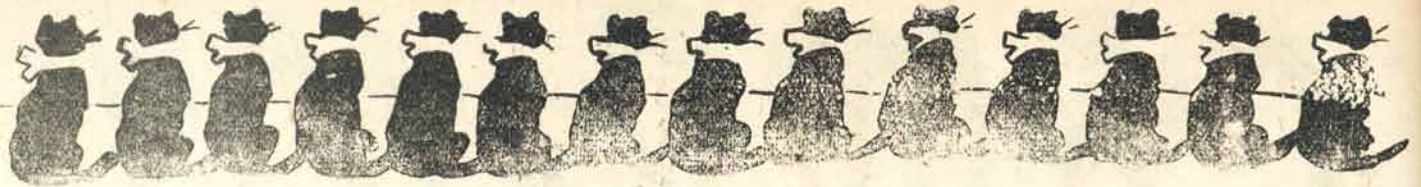
A kis libapásztor.

Juliska, az aranyhaju
Kora reggel felkelt máma,
Aludt még az egész falu
S már vigyázott a libára.

Hosszu botot vett kezébe,
Mezitelen volt a lába,
De fürgébben lépegetett,
Mint akármelyik libája.

Egyes szám ára Románia területén 4 leu.

A CIMBORA REJTVÉNYEI

I.

Betűrejtvény.

IPA
NGOL
ÁVA
OHÁR

AKAT
RPÁD
ERB
IBA
RA

A hiányzó betűk helyes pótlásával kijön a rejtvény szerzőjének a neve.

II.

Tréfás rejtvény.

Guth Arnoldtól és Stefitől

Á Á Á Á
Á
Á Á Á
Á
Á
Á

Vas Vas Vas Vas
Vas Vas Vas Vas
Vas Vas Vas Vas
Vas Vas Vas Vas

A 16-ik szám helyes megfejtői: Glück Imre, Pillhoffer Oszi, Mendl Pali és Edith, Wald Béla, Stark Ferenc, Csajkos Ferenc, László Tihamér és Edith, Kertész Sándor, Román Titi és Józsi, Manori György (Zilah), Harnik István (Magyarláros), Neubauer Károly (Arad), Löwy Lenke, Kacska Miklós, Sepsy János, Paál Anna, Róth Manyi, Klein Irma.

Nyertesek: Csajkos Ferenc, Róth Manyi, Kacska Miklós.

E szám rejtvényeinek helyes megfejtését, a nyertesek, valamint a megfejtők neveit a Cimbora huszonegyedik száma közli. A megfejtéseket július 1-ig kell beküldeni.

A 16-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

- I. Kémény.
- II. Napszamos.
- III. Nővér.

Öreg Cimbora üzeni:

(Ebben a rovatban minden kis cimbora levelére válaszolunk.)

Sok kis cimborának: Öreg Cimbora már régebben feltűnt, hogy egy-egy rejtvényt többen is beküldenek közlés céljából s minden beküldő kis cimbora a saját nevét írja oda, mint szerzőt. Öreg Cimbora soká törte rajta a fejét, hogyan történhetik ez, míg végre e héten rájött, hogy vannak kis cimborák, akik idegen tollakkal szeretnek ékeskedni. Régi lapokból, gyermekujságokból, Tolnaiból, stb. lemásolnak rejtvényeket és a saját nevüket írják alá. Ezek a kis cimborák azonban valószínűleg nem rosszhiszeműen csinálták a dolgot, hanem azt hitték, hogy ki mit lel, az övé. Ők lették a rejtvényt a Tolnaiban vagy az Én Ujságomban, hát az övék. De tévedtek, mert nem így áll a dolog. Senkinek sincs jussa a nevét más rejtvénye alá odairni, csak amit ő szerkesztett. Amit lemásolt valahonnan, annak nem ő a szerzője, azzal a sajátjaként dicsekedni nem szép, nem is erkölcsös dolog. Végül pedig, aki így jár el, az félrevezet minket is, meg többi kis cimboráit, mert elhítheti velük meg velünk is, hogy a beküldött rejtvényt ő találta ki. Már egész sereg ilyen rejtvényt van a fiókunkban. Ezeket most eldobjuk. De ha még egyszer rájövünk, hogy valaki így félre akar bennünket vezetni, annak kiírjuk a nevét, hadd olvassa minden kis cimbora. Reméljük azonban, hogy erre nem kerül sor. **Stark Ferencnek:** Rejtvényeid legtöbbje hibás, sőt egy ilyen hibás rejtvényed elnézésből bele is került a mult számba. **Stern Mártonnak** (Brassó): Csak a szélmalom-rejtvény lenne jó, de az nagyon könnyű. A közmondás-rejtvény végső eredménye semmi összefüggésben sincs az egyes sorokkal. Képrejtvényeket ne küldjete, mert azt megrajzoltatni igen körülményes és drága dolog. **Kertész Gábornak:** Na, azt gondolom, hogy tetszett neked az a Pest. Bizony, Öreg Cimbora akárhogy szereti Szatmárt, el kell ismerni, hogy Pest szebb város, még akkor is, ha a lankát ideszámítjuk. Hát az állatkertben voltál-e? Ott sok szép és tanulságos látnivaló van. Ha még egyszer Pestre mégy, azt ne mulasd el megnézni. Ott látsz majd igazi majmokat, nem olyanokat, mint Szatmáron. **Tumbász Sándornak,** Karánsebes: Adjál hálát a jó Istennek, hogy anyukád túl van a vesztélyen, aminek mi is örülünk. A kért számokat elküldtettem. **Horn Lászlónak:** Mind régi ösmerősök, a tükör is, az óra is. **Barth Istvánnak:** Kedves kis sorok, amiket a kis Pécsi tornaművészetről írtál, de csak azokat érdekli, akik őt ösmerik. Már pedig a Cimbora szamos olvasója van más iskolából és más városból is, azok nem értenék meg. **Kacska Miklósnak** Petrova-Biatra: Nem csodálkozom biz én, kis cimborám, hogy Mármarosból is kapok levelet. Igazad van, hogy másutt is élni kell cimboráknak, nemcsak Szatmáron. Van nekünk sok más városban olvasónk és előfizetőnk. Hiszen ha csak Szatmáron volna cimbora, akkor nem élhetne meg Szatmáron a Cimbora. Üdvözöllek hát a kis cimborák közt és várom, hogy máskor is írj ilyen talpraesett levelet. **Berger Kálmánnak** Nagybánya: Jaj, kis komám, nehéz rejtvény az, amit beküldtél. Nagyon jó, viccesis, csak éppen hogy nehéz kis cimboráknak, még felnőtteknek is. Öreg Cimbora köszöni szives érdeklődésedet, már egészen jól van. Kezdheti elülről.

Cimleves

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Tündérmese.

(Folytatás és vége.)

Kik menthetetlenül elpusztulnak
 Segély nélkül a föld alatt,
 Meg akarják menteni ezen
 Ártatlan élő — holtakat.
 Tipeg-topog a vén boszorkány,
 Még néha-néha jajgat is,
 De amint nem látja a kunyhót,
 Futásnak ered a hamis.
 Nem mulik el negyedóra
 S egy kis tisztás széléhez érnek,
 Eldobja botját is megrázza
 Kigyó-üstökét a fejének.
 Előkerül a varázs-sipja,
 Belefuj abba élesen
 S olyan gyorsan, mint a gondolat,
 Már is a föld alatt terem.
 A bogarak rögtön kiszállnak
 És lássatok egy nagy csodát!
 Mennyei fény árasztja el a
 Földalatti sötét szobát.
 Mind a tizenöt kis bogárból
 Egy perc alatt tündér leszen
 S az el nem rejtett varázs-sipot
 Elveszik tőle hirtelen.
 Most már csak a gyűrűje van meg,
 Lehúzzák azt is az ujjáról,
 Dermetlen áll ott a boszorkány,
 Nem tudva semmit sem magáról.
 A királyfi a varázsgyűrűt
 Felhúzza rögtön az ujjára,
 Forgatja jobbra, majd meg balra
 És a gyűrű így szól hozzája:
 »En vagyok a varázs gyűrű,
 Parancsolj, hogy mit tegyek,
 Ha akarod, állatokká
 Változnak az emberek;
 De, ha viszont parancsolod,
 Emberré lesz az állat,
 Jól őrizz meg, édes gazdám,

Nagy kincs leszek én nálad!«
 A királyfi ezt mondja neki:
 »Kik Isten lelkes teremtményi,
 Legyenek újra, amik voltak,
 Ne legyenek többé halottak!«
 A béka, kigyó, pók s a többi
 — Elmulván a varázs, az átok,
 Odaállnak sorban eléje,
 Mint gyönyörű szép, nagy leányok.
 A szem nem bír betelni velük,
 Arcukról boldogság sugárzik,
 A királyfi gyönyörrel mondja:
 »Milyen lehet akkor a másik?«
 A boldogságtól elragadva
 Köréje gyűlnek mind a lányok,
 Csókolják a kezét, ruháját,
 Hogy öröm még nézni is rájuk.
 A földön fekszik a boszorkány,
 Megvetőn néznek rajta végig;
 Hozzátok elő a kis pálcát.
 Érezze ő is az ütést!
 — Mond a királyfi, — ah! de még se,
 A mi éltünk a szeretet,
 Ugy is meglakol a vén gonosz,
 Ki eddig annyit vétkezett!«
 Az élet vizéből pár cseppet
 Önt a boszorkány homlokára,
 »Neked jobb volna most meghalnod,
 De a bűnödnek nagy az ára!
 Nem fogsz meghalni, a halálnál
 Az élet nagyobb baj neked:
 E földalatti szűk tanyában
 Éljed keresztül életedet!«
 Azzal belefuj kis sipjába,
 A föld előttük megreped
 És mindörökre kiereszti
 A lányokat s tündéreket.

*

Künn, a nagy erdőn, a tündérek

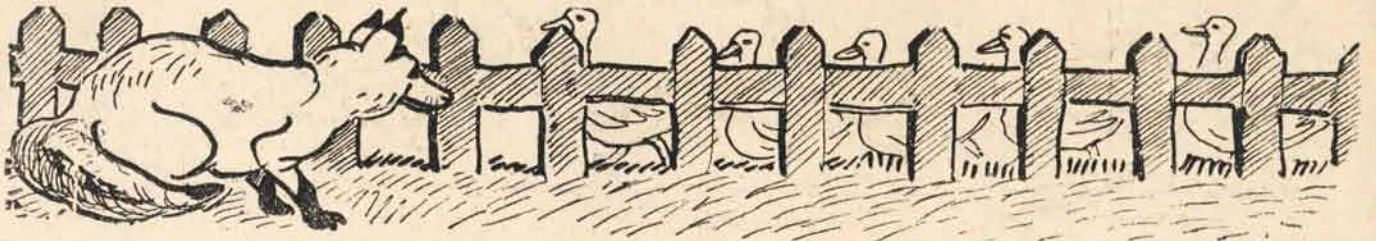
Csak vártak, vártak azalatt,
 Míg a királyfi a gonoszszal
 És társaikkal elhaladt.
 Szivszorongva várták a percet,
 Midőn még egyszer visszajönek,
 Pedig órái sem teltek el
 A gyorsan röppenő időnek.
 De, hallga csak! Csendül az erdő
 És messziről vig nóta kél,
 Tündérhagok édes zenéjét
 Hozza a fákön át a szél.
 A hangok egyre erősödnek,
 Amint közelg a kis csapat
 És nem sokára a fák közül
 A ruháik kilátszanak.
 A sok madár és bogár erre
 Mind kis tündérré változik,
 Károg a varju a faágon
 S a lány anyja imádkozik.
 Odaérnek. Van nagy sikongás
 A hallgatag, nagy erdő mélyén,
 Elnémul a madár az ágon
 S a csermely a cserjék sötétjén.
 A királyfi a fára libben,
 Forgat a gyűrűn kettőt-hármat
 S a világ legis-legszebb lánya
 Szavára új életre támad.
 A tündérek is megcsodálják,
 Az angyalok se' szebbek nála,
 Csókkal érinti a királyfi
 És leviszi a két karjába'.
 „Köszönöm!” Ennyit tud csak szólni,
 Lelkét az öröm hatja át,
 Elsiet, hogy karjába zárja
 A hű, a drága jó anyát.
 Mind a kettő sir örömeiben,
 Megindul az ajkak beszéde,
 A panasznak s a boldogságnak
 Nincsen hossza és nincsen vége.
 A tündérek gyönyörrel nézik,
 De látják, hogy nincs jó ruhája,
 Oda mennek hát s tündérruhát,
 Ragyogóat öveznek rája.
 A varju is életre támad
 A királyfi parancsszavára,
 Mint kis nyomorék, koravénült,

Gonosz tekintetű leányka.
 Amint szétnéz a sokaságon,
 Már látja, hogy mindennek vége,
 Anyjáról még kérdezni sem mer,
 Hanem eltelve félelemmel
 Borul a királyfi elébe.
 A kis tündérek szánalommal
 S nem harraggal néznek le rája,
 Ki most életét vagy halálát
 A királyfi kezéből várja.
 Tudja, hogy nem várhat kegyelmet,
 Mert ellenük oly sokat vétett,
 Csak az Isten bocsáthatná meg
 Az elkövetett sok-sok vétet.
 Azonban a tündérkirályfi
 Szive mégis megesik rajta,
 Mert, hogy jó és rossz is szülessék,
 Ez mind az Isten akarata.
 A jótettet följegyzi az Isten,
 Amely másokra csak áldást hoz,
 Nem dobja el azért a bűnöst,
 Hanem fölemeli magához.
 „Kelj föl leány! Te arról nem tehetsz,
 Hogy bűn volt eddig a te életed,
 Én megmentelek egy szebb, jobb világra
 Melyben a régít majd elfeleded.
 Tündérországnak nincsen gyűlölet,
 Nincsen szenvedés és nincsen harag,
 Tündérországnak léssz te is lakója,
 Hol bűnös vágyak majd nem bántanak!
 Hallgat a kis boszorkányleányka
 S amit hall, hinni sem meri,
 Mert megszokta már kis korától
 A szidást, verést az anyjától
 S vakon engedni csak neki.
 De, hogy ilyen szereret is van,
 Arra anyja nem tanította
 Soha-soha e gyermekeket.
 Gyűlölet, harag, bosszúállás
 Közt folyt le eddig élete,
 Akkor volt boldog, hogyha másnak
 Csak kárt, csak rosszat tehete.
 Látva, hogy a tündérkirályfi
 Mily szépen bánik e lánynyal,
 Körülveszik őt a tündérek
 S szeretettel ölelik által.

Testvérül fogadják azonnal
 És örvendő veszük körül,
 Kárhozatra szánt, de megmentett
 Lelkének lelkük úgy örül.
 Ilonka az édes anyjával
 Tölté az időt ez alatt,
 Ülve a csöndes kis kunyhónak
 Árnyékos eresze alatt.
 Nem is csoda, hisz' hosszú évek
 Választák őket el egymástól,
 Milyen gyönyörű, szép hajadon
 Lett azóta a kis leányból!
 „Most már velem maradsz, virágom,
 Most már nyugodtan meghalok,
 Nem rémit többé a sir éje,
 Bátran fekszem sötét mélyébe,
 Mert már nyugodt, boldog vagyok!”
 Mint hogyha derült nyári égből
 Villám csapna le hirtelen,
 Egy gyönyörű szép, pompás hintó
 A ház előtt csak megjelen.
 Hat gyönyörű szép, fehér táltos
 Van fogva a hintó elébe,
 Szivárványszín-selyem a kantár,
 Rubin, smaragd, zafir az éke.
 A mit sem sejtő jó anyának
 Kezét megfogja a királyfi
 És csókolja hosszan, lágyan,
 Elhiheti nekem akárki.
 A boldog párt karjára fűzi,
 A hintóba vélők beül,
 Ő a középben s szemben éppen
 A kis boszorkány egyedül.
 Megindul erre a hat táltos
 Gyorsan, mikép a képzelet
 S követi őket örvendezve
 Az egész nagy tündérsereg.
 Eltűnik a ház, el az erdő,
 Eltűnik az egész vidék
 A messze távol kék ködében
 S a kis Ilonka nézi még.
 Látja a földet elmaradni,
 Hol annyi sokat szenvedett;
 Most már, hogy tul van a veszélyen,
 Különös érzés kél szívében
 S a könnye lassan megered.

Sajnálja a falut, a házat,
 Hol egykor boldog volt nagyon,
 A vadvirágos rétet, mezőt,
 Az árnyas csendes kis temetőt,
 Melyben egy drága sirhalom.
 De álmodása nem soká tart,
 Egy szép világ tárul eléje:
 Tündérországnak bűvös-bájos,
 Örök fényvel derűs vidéke.
 A kísértő tündérsereg most
 Édesen csengő dalba fog,
 Lágyszellő szárnyán, csengve-bongva
 Szállnak a kedves dalomok.
 Midőn a trón előtt megállnak,
 — Hol várja őket a király, —
 Szépséges szép menyasszonyával
 A királyfi rögtön kiszáll.
 A királylányka Ilonkának
 Azonnal karjába rohan,
 Öleli és csókolja százszor,
 Ki nem mondható boldogan.
 Tündérkirály s tündérkirályné
 Megilletődve nézik végig
 S megcsodálják ők is Ilonka
 Szép természetét, csodás szépségét.
 Ilonkának úgy tűnik minden,
 Mint egy csalóka, édes álom,
 Akkor eszmél, mikor a király
 Így szólítja meg: „Édes lányom!
 A gyermekem legdrágább kincsem
 És ami néki boldogsága,
 Az a boldogság a miénk is,
 Mely fényt hint dicső koronánkra.
 Országom felét nektek adom,
 Fiam legyen annak királya,
 Te pedig légy koronájának
 Legékesebb, legszebb gyémántja!”
 Őszinte, igaz szeretettel
 Csókolják mindnyájan a leányt,
 Már nem tekintik idegennek,
 Hanem saját leányuk gyaránt.
 Felültetik a gyémánttrónra,
 Melléje ül boldog vőlegénye,
 Gyönyörű szép rubinkoronát
 Tesznek a tündérek fejére.
 E pillanatban egy őszhaju,

Szép aggastyán megjelenik
 És áldólag terjeszti szét a
 Fialat párra kezeit.
 Amint jött, hamar el is tűnik,
 Szétfoszlik, mint a köd, a pára;
 »Boldogok legyetek örökké!«
 Így szólt ő, az álmok királya.
 Ilonka anyjáról mit szóljak?
 Nem vágyik vissza ő a földre,
 Mikor kedves lánya mellett
 Boldogul élhet mindörökre.
 A volt varju is nagyon boldog,
 Ő Ilonkának a szolgája,
 Nincs senki, aki bűnös multját
 A szemére vesse, felhányja.
 A lakodalmat sem felejttem,
 Hiszen magam is ottan voltam,
 A királynéval s Ilonkával
 A csárdást reggelig táncoltam.
 Ötszáz kis fülemile zengte,
 Csatogta a táncok zenéjét,
 Sárgarigó-fütty volt a kontra,

Vadgalamb-búgás a gordonka,
 Nagybögőnek az eget nézték.
 Mindez régen volt, nagyon régen,
 De a tündérek mindig élnek,
 Örök tavaszban, napsugárban,
 Soha nem szűnő boldogságban
 Szállnak fölöttük el az évek.

A földön nincs többé boszorkány,
 Aki feljárna éjfelen;
 A pásztor sem fél, a nyájával
 Bárhol szabadon megjelen;
 De néha, sötét éjszakákon,
 Ott, hol a gonosz be van zárva:
 Bús nyöszörgést hall a föld alól
 S ekkor keresztet vet magára.

A jó s a rossz, a fény s az árnyék
 Egymással folyton küzdenek;
 A boldogságnak nagy az ára,
 De a diadalt valahára
 Csak a szeretet nyeri meg.

Naplóm.

(— jun. 16.) Ugrálni szeretnék örömmömben. Nem is tudom, hogy mondjam el! Elcsapták a nevelő urat. Rögtön, vizsga után behivott a papa s megkérdezte, hogy mit akarsz tőle ajándéknak, aztán meg sem várta, hogy gondolkozzam, elnevette magát és azt mondta.

— Nna! Ne mondj semmit! Ugy is tudom mit akarsz. Holnapután elseje van, el fogjuk küldeni a nevelő urat. De aztán jól viseld magad.

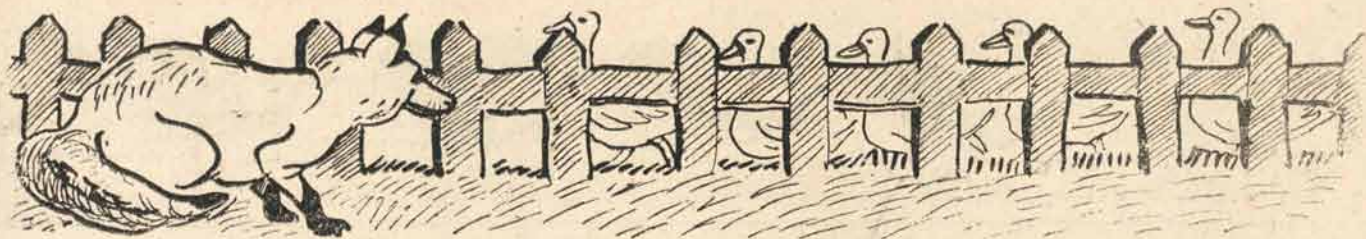
Természetesen, lesütöttem a szemem és úgy tettem, mint aki szent fogadalmat akar tenni, hogy soha többet nem lesz rossz. Pedig majdnem kiugrottam a bőrömből és már is azon törtem a fejem, hogy mivel fogom megbosszantani az elutazás előtt. Később azután

megint bementem a papához és azt mondtam neki, hogy szeretnék délután kimenni a strandra a nevelő urral. Papa eleinte nem akart beleegyezni, azt mondta, még hideg a víz, de később mégis megengedte és beszólította nevelő urat.

— Nézze kérem, — mondotta neki — ma szép idő van, tehát délután kimennek a strandra Pistával. Nagyon kérem azonban, hogy jól vigyázzon és semmi baja ne történjék Pistának.

A nevelő ur meghajtottta magát és én majdnem elnevettem magam, mert olyan furcsa volt, hogy a nevelő ér éppen úgy meghajlik, mint mi a tanító ur előtt.

Ebéd után elmentem Starkhoz és azt

mondtam neki, hogy jöjjön ki ő is a strandra és megbeszéltem vele, hogy mit fogunk csinálni. Stark nagyon haragudott a nevelő urra, mert egyszer, amikor nálunk volt látogatóba, a nevelő ur hazakergette, hogy menjen tanulni és ne rontson el engem. Együtt megbeszéltük, hogy mikor bemegyünk a vízbe, Stark le fog hajolni, megfogja a nevelő ur lábát, én pedig hátulról meglököm és akkor el fog esni. Stark mindenbe beleegyezett és három órákor el is jött hozzánk. A papa már nem volt otthon, de a nevelő ur nem akarta Starkot magával vinni. Azt mondta, hogy Stark a legnagyobb csavargó — ami igaz is, mert tavaly is kicsapták az iskolából, úgy könyörögte vissza az apja — és nekem nem szabad vele barátkozni.

Én sirva fakadtam és könyörögni kezdtem a mamának, aki nehezen rávette a nevelő urat, hogy mégis kimenjünk.

Az uton egy szót sem szöltünk. Én mentem a nevelő ur egyik oldalán, Stark pedig a másikon. Azért sokszor összenéztünk és a nevelő ur észre is vette egyszer. Megállt és azt mondta:

— Mit kacsingatnak maguk. Viselkedjenek rendesen az utcán.

Én nem válaszoltam, de Stark cincogni kezdett. Mondtam is neki, hogy az nem nevetni való, ha a nevelő ur mond valamit, de csak azért, hogy ne legyen gyanus. Mikor kiértünk a strandra, a nevelő urral egy kabinba mentünk. Egyszerre mentünk a vízbe is és az a buta Stark rögtön spriccelni kezdett. Nem gondolta, hogy ebből észre lehet venni valamit és akkor befelegzett a viccnek.

Mikor vagy tíz percig usztunk, már láttam, hogy a nevelő ur háttal áll hozzánk és intettem Starknak, hogy kezdjük el. Stark szép cse-

desen oda is megy, én pedig a háta mögé állok! A nevelő ur nem vett észre semmit. Egyszer csak lehajol és zsupsz! az a hülye az én lábamat fogta meg. Nem mertem kiabálni, mert akkor mindennek vége, csak a fejemmel intettem, hogy hátha észreveszi. De Stark nem sokat teketóriázott, elkezdte huzni a lábamat. Én majdnem megpukkantam mérgebben, de még mindig nem akartam szólni. Végül nem bírtam tovább, a másik lábammal felérugtam. Ebbe a pillanatban ő is meg rántotta a lábán és hanyatvágódtam. Jaj, támadt nagy sikoltás, pedig én nem is voltam megijedve. Csak akkor kezdtem félni, mikor a nevelő ur felkapott és jól elnadrárgolt, pedig nem is volt rajtam nadrág. Nem a veréstől félttem, hanem attól, hogy a nevelő ur elmondja és nem csapják el.

Természetesen rögtön haza kellett menni. Az uton azt mondta:

— Most az egyszer nem fogom megmondani, mert nem akarom, hogy még egyszer kikapjon.

Pedig csak azért nem mondott meg, mert félt, hogy ő kap ki, amiért nem vigyázott. Igaz is! Miért nem vigyázott. És így történt, hogy másnap szép csendesen elbucszott a nevelő ur.

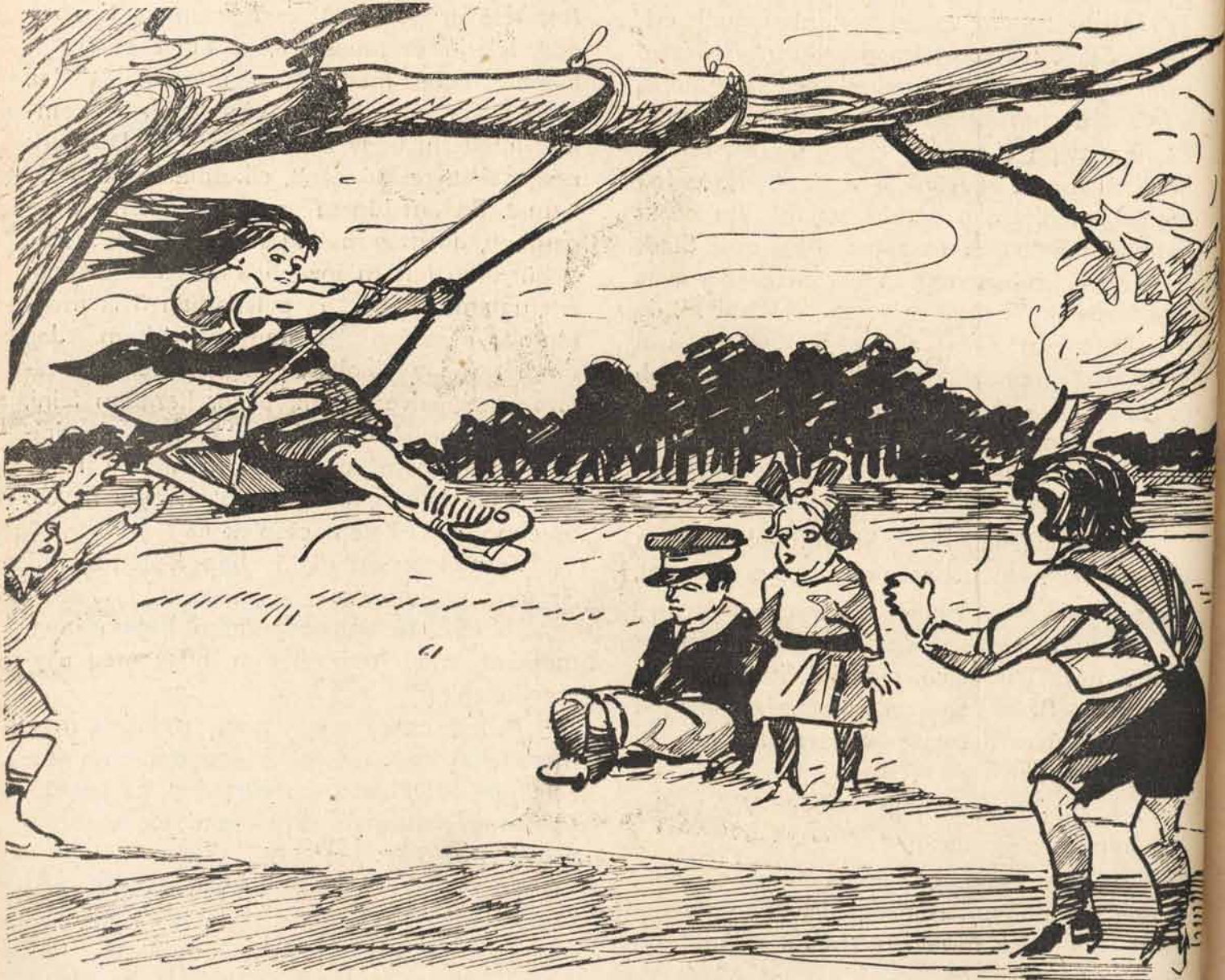
POCZOK PISTA

II. el. oszt. tan.

Bolond Julcsa.

Nagy huncut volt Jancsi,
Akárki mit mondjon,
Ő nevetett legtöbbet
A szegény bolondon.

Tegnap délután is
Szegény bolond Julcsát
Ugy megtréfálta, hogy...
Majd mondek egy furcsát...

Pajtásai közé
Kicsalta a kertbe,
Felültette a hintára
Aztán elengedte.

De nem ám oly simán,
Ahogy azt itt irtam,
Olyat lökött bolond Julcsán,
Hogy nézni sem bírtam.

Kicsordult a könnyem,
De nem csak enyém ám,
Pajtásai is rémulten
Reszkettek a tréfán.

Bolond Julesa pedig,
Hisz bolond azért volt,
Felkacagott, hogy a könnye
Mint a patak, úgy folyt.

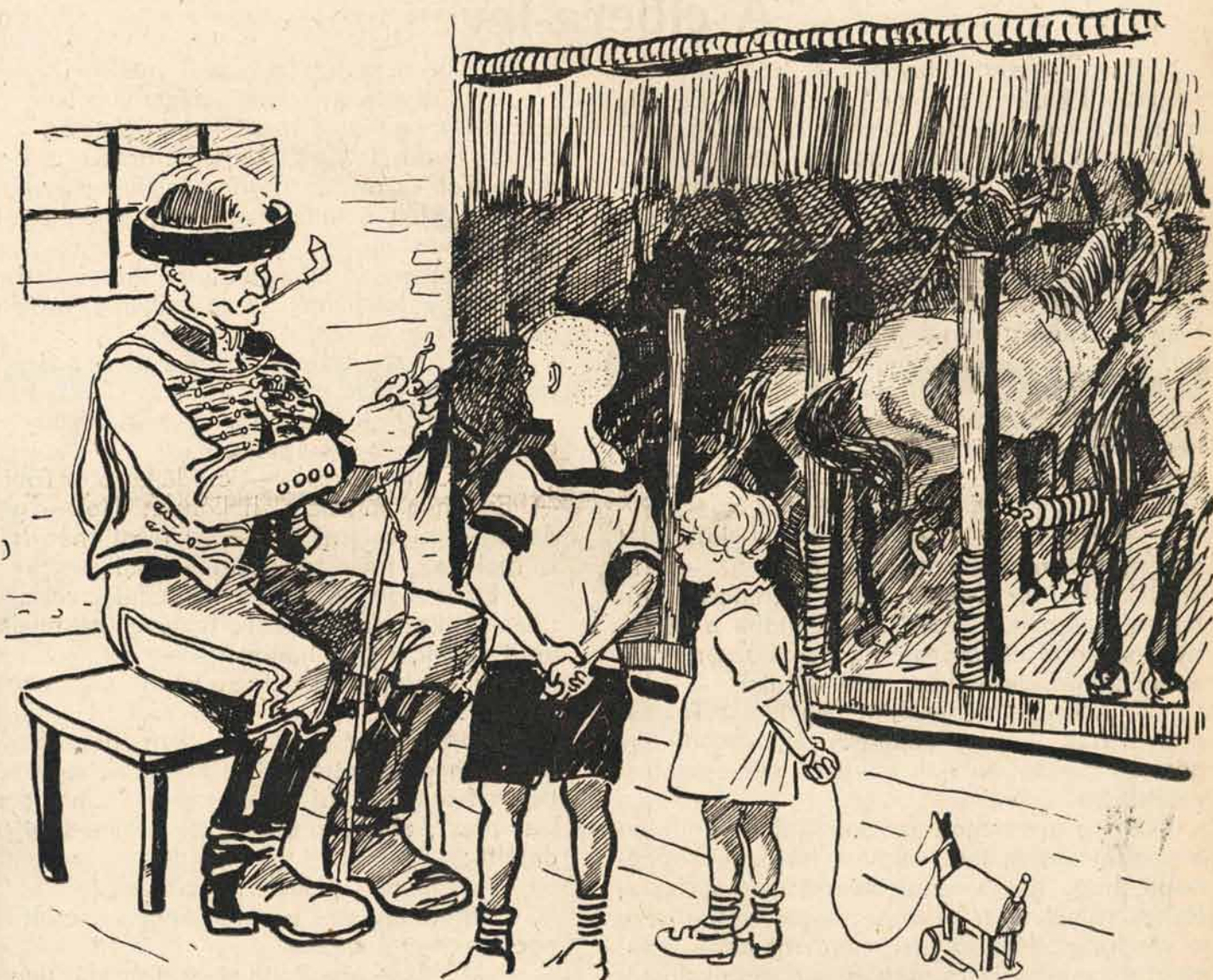
Jancsit a zöldj méreg
Majdnem, hogy kimarta,
Mert hiába lökte Julcsát,
Erősen ült rajta.

Jancsinak pediglen
Az lett büntetése,
Jól mulatott bolond Julcsa
S nem esett le mégse.

A tanulság ebből:
Jónak muszáj lenni,
Mert a rosszaságból
Mindig más fog nyerni.

Pista és a faló.

Nézzétek csak, nézzed,
Ki pipázgat ottan,
Amikor a Pista
Gyorsan elétoppan.

Bizony nagyapó volt,
Ha hiszitek nékem,
Ő szokta a két gyereket
Tartani a féken.

De mostan a Pista
Nagyapót megkérte,
Hogy egy erős bogot kössön
A szijostor vég're.

Mert a kis lovacska,
Akárhogy is kérte,
Nem akart elmozdulni és
Kár volna még érte.

Ostor kell a kézbe,
Igy mondta a kocsis,
Élindul akkor a csikó
Még ha makrancos is.

Azt nem tudta a kis bolond,
Hogy fából van a ló,
És falónak még az ostor
Is hiábavaló.

A cibere-leves.

Az egyszeri favágónak volt egy félkegyelmű fia, akit a világon semmiféle komoly munkára nem lehetett használni. Ha az apja dologra fogta és fejszét adott a kezébe, hogy segítsen neki a favágásban, biztos, hogy rögtön elvágta a kezét, ha pedig az anyja a konyhán akarta valami hasznát venni, holtbizonyos volt, hogy leforrázta magát.

Igy aztán nem is bíztak reá semmit, hagyták, hogy tétlenül ténferegjen a ház körül, vagy a padkán melegedjék a kemence mellett.

Mikor aztán annyira megnőtt ez a félkegyelmű, hogy a szakála is pelyhezni kezdett, azt mondta neki az öreg favágó, az apja:

— No, fiam, most már eleget kuksoltál a kemence mellett, meg hasaltál az eperfa árnyékában, ideje tehát, hogy szerencsét próbálj a világban. Akaszd a nyakadba a tarisznyát s indulj el toronyiránt, de vissza ne jöjj addig, míg valami újat nem tanulsz.

A félkegyelmű — akit egyébként Tóbiásnak hívtak — vette a tarisznyát, vágott egy görcsös botot, apjától, anyjától elbúcsuzott s aztán elindult világgá...

Ment, mendegélt az országuton, minden emberrel szóbaállott, minden házba bekopogtatott, hogy hátha tanul valami újat s visszatérhet, mivel nem valami nagyon volt inyére a vándorlás. Már az első nap megunt a fárasztó csatangolást, szabad ég alatt való alvást, de hát addig nem fordulhatott vissza, míg valami új dolgot nem tanult.

Hát amint így vándorol, bekopogtatott egy utszéli kis házikóba.

A házbeliek éppen ebédnél ültek s mivel látták, hogy egy szegény vándorló legény nyel van dolguk, jószívvel meghívták asztalukhoz.

— Tarts velünk — mondotta a gazda. — Egy ember még jóllakhatik nálunk.

Tóbiás igen éhes volt, mert már régen elfogyott az otthonról hozott hamuba-sült pogácsája, örömmel fogadta el hát a meghívást. Letette tarisznyáját, sarokba állította görcsös

botját s letelepedett az asztal mellé.

A háziasszony pedig azonnal elébe tett egy mély tányért s megtöltötte levessel.

A finom leves illata kellemesen csiklandozta Tóbiás orrát s mohón kezdte kanalazni. Annyira izlett neki a leves, hogy még egy tányérral kért.

Mikor azt is elfogyasztotta, szépen megköszönte a házbeliek jószívűségét s megkérdezte:

— Ugyan milyen leves volt ez? Szeretném tudni, mert nagyon izlett.

— Ez — mondotta a háziasszony — cibere-leves

— Cibere-leves? — csodálkozott Tóbiás. — Ezt még sohasem hallottam. No — gondolta — ez valami új dolog! Most már haza is mehetek, mert tanultam valamit.

Elbucuzott tehát és visszafelé vette az utját. Utközben azonban, hogy el ne felejtse, amit tanult, egyre hajtogatta:

Cibere-leves... cibere-leves... cibere-leves...

Most bizony nem szölt senkihez, de sőt, ha őt megszólították, sem felelt, nehogy közben elfeledje az új leves nevét. Olyan gyorsan ment, ahogyan csak birta a lába s folyton darálta:

— Cibere... cibere... cibere...

Amint így siet hazafelé, egyszer csak egy pocsolya kerül útjába.

— No, — gondolta — ezt át kell ugorni.

Nekirugaszkodik tehát és átugorja a pocsolyát. Persze, amíg ugrott nem mondogatta a leves nevét, mikor aztán leért a pocsolya tulsó partjára, már hiába is akarta mondani, nem tudta, elfeledte.

— Hej, hej — sopánkodott — még a másik parton tudtam a nevét annak a levésnek, most meg már nem jut eszembe! Ez nem lehet másképen, mint hogy beleejtettem ebbe a pocsolyába — gondolta nagy bölcsen. — Ha pedig beleejtettem, benne is kell lennie.

Fogja tehát a görcsös botját s el kezdi kavarni-keverni, turkálni a pocsolyát, hogy

meglelje, amit elvesztett. Napestig mindhiába kotorta a vizet, bizony nem találta meg.

Arra jön akkor egy ember s kérdi:

— Mit keresel abban a pocsolyában?

— Hiszen, ha tudnám, mit keresek — felelt Tóbiás elkeseredetten — már nem is keresném.

— Már pedig akármit is ejtettél bele — mondja az ember — ott ugyan meg nem találod, mert olyan sűrű az a pocsolya, mint — a cibere-leves!

— Tyuhaj! — rikkantott fel örömmel

Tóbiás — éppen ezt kerestem!

Nosza, rögtön rákezdte megint:

Cibere, cibere, cibere...

Egészen hazáig abba nem hagyta, még „adjon Isten” helyett is azt mondta szüleinek, hogy:

— Cibere-leves.

Az anyja nagyon megörvendett egyetlen fiának s rögtön főzött neki egy nagy tál cibere-levest.

Miska bácsi.

A fészekrablók.

Irta: Miska bácsi.

Kicsengetés után Péter megvárta Pistát az iskola kapujában. Egy teljes órát kellett várakoznia, mert Pistát ma számtanból kiszólitotta Gubacs tanító ur, már pedig mikor Pistát kiszólitják, annak természetes következménye, hogy egy órával később kerül haza, mint a többiek, azaz egy órára bezárják. Így történt ez ma is, mivel hogy nyoma sem volt a füzetében a kivonási feladatnak. Hogy miért? Ezt csak Péter tudná megmondani, aki vel tegnap az egész délutánt elcsavarogta. Természetesen, Péter sem csinálta meg a számtan-feladatot, de neki ma szerencséje volt, nem hívták ki s így megmenekült a bezárástól. De ahelyett, hogy hazasietett volna és utólag megcsinálta volna a feladatot, ott várakozott az iskola előtt Pistára, mert a számtanpélda elkészítésénél is sokkal fontosabb volt, hogy megbeszéljék a délutáni programot. Ma délután ugyanis nem volt előadás, — (szerda volt s ilyenkor surolni szokták a termeket) — az idő pedig szépnek ígérkezett, nem lehetett tehát otthon maradni, a szobában s a könyvek, füzetek fölött görnyedni.

Ezért hát Péter kicsengetéskor odasugta Pistának, aki szomorú arccal nézte a többiek távozását:

— Megvárlak a kapuban, mert fontos

beszélni valóm van veled.

Pista intett, hogy megértette a suttogást, mire Péter megnyugodva távozott el az osztályból, de odakint megállott és várakozott. — Mikor aztán a negyedikeseknek is kicsengettek, (Péter és Pista a másodikba jártak) pár pillanat múlva boldogan rohant ki Pista is az utcára.

— No, csakhogy jössz már! — fogadta Péter. — Ugyancsak unatkoztam idekint.

— Hát még én odabent! — sóhajtott Pista. Az a nyavalyás Gubacs egy percet se akart elengedni az órából, pedig már félhatkor készen volt a kivonás, de akkor még tiszser le kellett írni, hogy a számtan-feladatot otthon kell megcsinálni. Éppen csengetett, mire ezzel is elkészültem. Pedig nagyon kíváncsi voltam már, hogy mit akarsz mondani. Nos, beszélj!

Péter, mielőtt válaszolt volna, előbb óvatosan körülnézett, nehogy más is kihallgassa a nagy titkot. Mikor aztán meggyőződött, hogy senki sincs a közelben, halkán odasugta Pistának:

— Tudok egy fát!

— Fészekkel? — csillant fel Pista szeme.

— De még milyen fészekkel!

— Veréb?

— Dehogy! Cinke!
 — Cinke? — csodálkozott áhitatos hangon Pista.

— Igen.
 — És hol?
 — A városkertben. Annak is a tulsó végén, ahol senki se jár.

— De nem üres?
 — Saját szememmel láttam, mikor az öreg cinke vitte a bogarat a fiókáknak. És még hozzá nagyszerű fészek. Biztos fogás! Mert nem olyan, mint a többi fészek, hogy az ágakon van és mikor odamászik az ember, kirepülnek s legföljebb egy-két tojás a zsákmány. Ez a fészek egy lyukban van. Van egy öreg diófa és annak az egyik vastag ágában van egy nagy lyuk, de olyan, hogy az öklöm is bele fér. Senki se' gondolná, hogy abban a lyukban fészek van, mert kívülről semmi sem látszik.

— Akkor te honnan tudod?
 — Mondom, hogy láttam, amikor az öreg bebujt. Bogár is volt a szájában. Mikor oszt kirepült, már nem volt nála semmi... Hová vitte volna hát a bogarat? Biztos, hogy fészke van a lyukban s a fészekben egyptár fióka. De délután megtudhatjuk egész határozottan.

— Hát akkor?
 — Délután megvárlak a házatok előtt.
 — Hánykor?
 Majd füttyülni fogom a jelünket.
 — Éppen azt akarom mondani, hogy új füttyjelet kell kitalálni, mert otthon már ismerik s tudják, hogy te vagy odakint és amióta ez a Gubacs azt a cédulát írta apámnak, nem akarnak kiengedni a füttyülésre. Azért mondom, hogy újat kell kitalálni.

— Hát mi legyen?
 — Mondjuk, a Rákóczi-indulónak az eleje. Ez jobb is, mint a »Kőrösi lány.«

— Jó.
 — Próbáld csak.
 Péter elpróbálta. Utána Pista is. Nagyszerűen ment.

— Akkor délután és a Rákóczi-induló — ismételte Péter.

— Igen. De otthon légy!
 — Biztos!

Ezzel elváltak és hazafelé siettek.

Pista otthon azt hazudta, hogy a tanító ur elküldte valahová, azért jött haza ilyen későn. Az apja hitt neki s így elmaradt a nadrágozás és az ebédet is megkapta. De ma különösen sietett Pista az evéssel s folyton hegyezte füleit, hogy nem hangzik-e már Péter füttye.

Még egy óra sem volt, mikor végre az utca felől beverődtek a Rákóczi-induló patogó ütemei.

Pista hirtelen felugrott, mondott valami kifogást s mint a szélvész, kirohant az utcára.

— Gyerünk, — kiáltotta gyorsan Péternek — mert még visszahívnak!

Futva mentek az első mellékutcaig, ott sietve bekanyarodtak, hogy eltűnjenek a szem elől s aztán egyenesen a városkertnek veték utjukat.

Ez a kert a városon kívül feküdt s öreg gyümölcsfákkal volt sűrűn beültetve. A kert szélén alacsony, nádfödeles kis házikó állott, amelyben az öreg János bácsi, a vén csősz, a gyermekek réme lakott. Egy vastag somfabot volt a János bácsi fegyvere, mellyel ugyancsak kiporolta a lurkók hátát, ha gyümölcslopáson vagy fészek-szedésen érte őket.

Péter és Pista már ismerték e botot, azért hát, mikor a kert közelébe értek, aggodva néztek körül.

— Vajjon — kérdezte félve Pista — a csősz nem leselkedik-e valahol?

— Rögtön kitanulmányozzuk — mondotta Péter. — Előbb majd én megyek be s úgy teszek, mintha csak sétálnék. Ha aztán látom, hogy nincs veszély, füttyülni fogok neked.

Ebben meg is állapodtak. Péter lesomfordált a kertbe s óvatosan körüljárta a csősz-házat. Sőt annyi bátorságot vett magának hogy még az ablakon is bekandikált.

Szerencséjük volt. Az öreg János bácsinak sehol semmi nyoma.

Péter így kitanulmányozván a helyzetet,

éles füty-jellel adta tudtára Pistának, hogy szabad a vásár, Pista nem is habozott egy percig sem, hanem odasietett Péterhez:

— Nos, — kérdezte lelkendezve — nincs semmi veszedelem?

— Nincs. Az öreg — úgy látszik — elment itthonról. Mehetünk bátran a diófához.

Péter teljes jártassággal vezette Pistát a kert tekervényes utain, mignem egy terebélyes diófa alatt megállott.

— Helyben vagyunk — mondotta s a fa egyik lefűrészelt vastag ágára mutatva folytatta: — Látod ott azt a lyukat?

Pista a jelzett irányba nézett.

— Látom — mondá.

— Nohát, abban van a fészek. Most haljunk le itt a fa alatt s várjunk csendben. Így meglátjuk, amikor hazajön az öreg.

Leheveredtek tehát s felfelé figyeltek. De nem sokáig kellett várakozniok. Pár perc múlva szárny-csattogás hallatszott fejük felett s egy sokszínű cinke repült a lyuk szélére. Ott billegve megállott, aztán gyorsan eltűnt a nyílás sötét torkában.

— Láttad? — kérdezte Péter visszafojtott hangon.

— Láttam — válaszolt Pista ugyanugy.

— Tehát rajta!

A két gyerek felállott.

— Én felmászok, indítványozta Péter — te pedig az alatt vigyázz itt lent. Ha jönne a csósz, azonnal jelezd, hogy ellóghassunk.

— Jól van — hagyta rá Pista.

Péter lassan, óvatosan mászni kezdett a vén fa vastag, érdes törzsén. Egy-kettőre elérte az első ágakat, honnan már könnyen ment a kapaszkodás. Végre annyira megközelítette a lyukat, hogy csak a kezét kellett kinyújtaniai.

Ekkor véletlenül erősebben találta meg rugni a fa törzsét Péter, mire az öreg cinke villám-gyorsan kiröppent a nyíláson.

— Fuccs az öregnek! — boszankodott a tetején Péter. — No, de ott maradtak a fiókák!

És most már bátrabban kuszott felfelé s

a nyílás közelében kényelmesen elhelyezkedett, hogy hozzáfogjon a fészekrabláshoz.

Az öreg cinke azonban nem repült messzire, csak a legközelebbi vékony ágra s onnan nézte riadt tekintettel, hogy mit akar az a szörnyű nagy ember a fán. Egyszerre kicsi szive oly hevesen kezdett verni, hogy csaknem leszédült az ágról. Péter ugyanis kinyújtotta kezét a nyílás felé. . .

— Mit akarsz ott? — kiáltozott a kis cinke kétségbeesetten.

Péter azonban nem értett cinke-nyelven s még nevetve szólt le Pistának:

— Hallod, milyen szépen fütyül az öreg? Kár volt elszalasztani.

Azután kezefejét bedugta a lyukon.

— A kicsinyeim... — siránkozott a szomszéd ágon az öreg, egyszerre megértve, hogy mily szörnyű merénylet készül övéi ellen.

Hiába volt azonban minden jajveszékelés, Péter ujjai kiméretlenül nyomultak előre. Egy perc múlva aztán diadalmasan kiáltott le Péter:

— Megvannak! Itt vannak a kezemben!

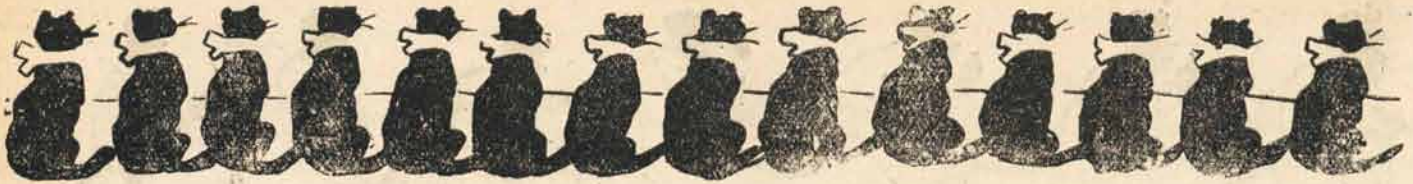
És lassan kifelé kezdte húzni összecsu-kott markát, melyben ott pihegett két piciny, sárgacsőrű fióka.

A cinke-anya, mikor meglátta fiókait a szörnyű ember kezében, keservesen sirásra fakadt:

— Jaj, mi lesz veletek?!... Mennyi gonddal, szeretettel, féltéssel neveltelek benneteket!... A legjobb fészket készítettem számotokra, csak hogy jó puha, meleg helyetek legyen és ime, mégis milyen sorsra juttok!... Pedig már csak pár nap kellett volna, hogy szárnyatokra eresszelek! Ó, ó, hogy ezt nem érhettem meg! Mert szivtelenek, kegyetlenek az emberek s nem tudják, hogy a szívem reped meg utánatok!

És fájdalomában kétségbeesetten csapkodott szárnyaival, ami a legnagyobb szomorúságot jelenti cinkééknél.

Éppen ekkor érkezett meg a cinke-apa is s mikor megértette a házatájékát fe-

nyezető nagy veszedelmet, rémületében kiejtette csőréből azt a szép, puha hernyót, melyet messze utról hozott a fiainak.

— Mi történik itt? — kérde feleségétől, aki magánkívül zokogott a közelben.

— Jaj, jaj, ne is kérdezd! Hiába rejtegettük őket a gonosz macskától, szívtelen szarkától, a mindennél kegyetlenebb ember rájuk talált és viszi is már.

Tényleg Péter boldogan, örvendve kuszott lefelé a fán, markában a két vergődő picinytyel.

Cinke-apa nem nézte tovább tétlenül a családjára lesújtott szörnyű tragédiát, hanem fiókái közelébe repülve, odakiáltott nekik:

— Csusszatok ki a markából s szálljatok egy ágra!

— Nem lehet... nem lehet! — csipogták a kicsinyek. — Nagyon szorít. Majd meg fulladunk!

Cinke-apa egy pillanatig gondolkozott, hogy mit tegyen, aztán gyors elhatározással lecsapott Péter kezére és túhegyes csőrét belevágta a fiu bőrébe.

— Jaj! — sziszent fel Péter fájdalmában s egy pillanatra szétnyíltak ujjai.

Egy pillanat volt csupán, de a két okos cinke-fiókanak ez éppen elegendő volt arra, hogy elmeneküljenek. Nagyon nehezen ment még a repülés, ügyetlenül és esetlenül csapkodtak félig kinőtt szárnyaikkal, de ezen első próbálkozás is sikerült annyira, hogy elvergődtek az egyik magasabban lévő vékony ágig.

Igy tehát egyelőre biztonságban voltak. A cinke-szülők rögtön mellettük termettek s ezer kérdéssel faggatták őket, hogy nem történt-e valami bajuk. A fiókák megnyugtatták cinke-mamát és cinke-apát, csupán annak az óhajuknak adtak kifejezést, hogy szeretnének puha, meleg fészükbe visszatérni, hogy ott kipihenhessék az átélt izgalmakat.

— Hát próbáljátok... próbáljátok... — biztatta őket a cinke-házaspár egyszerre.

És a cinke-apa felrepült, hogy bátorságot öntsön beléjük s megmutassa a módját, hogyan juthatnak el a fészekig. Csak pár szárny-csapásnyira távozott el az öreg cinke,

akkor aztán leszállott egy ágra s úgy csalogatta fiókait:

— Gyertek, gyertek — csicseregte.

A fiatalok hosszas habozás után neki-durálták magukat s odarepültek apjukhoz.

— Jól van, jól van — dicsérte ügyességüket cinke-apa. — Most aztán tovább, utánam!

Megint elrepült a legközelebbi ágig, a fiókák pedig most már bátrabban merészkedtek utána. De nagyon is merészek voltak s elmulasztották a kellő óvatosságot. Féltun lepottyantak mindketten a földre...

Péter és Pista, akik végignézték a repülési kísérletezéseket, most örömujjongva rohantak a lezuhant tanítványok felé, hogy megkaparintsák őket.

Ebben a pillanatban azonban a kert tulsó végén hirtelen feltűnt János bácsi, a csősz, aki fenyegetve rázta feléjük somfabotját. Több se kellett a két gyereknek! Uccu, vesd el magad! Ész nélkül menekültek, teljesen meglepedkezve a cinke-fiókákról! Hazáig aztán meg sem állottak.

Éppen jókor érkeztek fedél alá. Az égen hirtelen sűrű, fekete felhők tornyosultak s mind közelebről hallatszott a vihart jelző mennydörgés.

Pista anyja örömmel ölelte magához hazatérő fiát.

— Csakhogy itt vagy! — mondotta boldog fellélegzéssel. — Ugy aggódtam miattad. Félttem, hogy a zivatar valahol az utcán talál. Ilyen időben legjobb, ha a gyerekek otthon vannak az anyjuknál, a meleg, puha fészekben!...

Az utolsó szavakra egyszerre nagyon kényelmetlenül kezdte magát érezni Pista. Riadt tekintettel vizsgálgatta az egyre sötétebb felhőket s szorongva kérdezte:

— Biztos, hogy zivatar lesz?

— Nem telik bele tíz perc sem — mondotta az anyja s mintha csak meg akarná erősíteni az ég is, óriásit dörrent.

Pista egész testében megremegett. A két kis nyomorult, tehetetlen fiókára gondolt, melyeket szívtelenül kiűztek biztos fészükből s melyek ott pusztulnak most el a viharban a földön!

Pillanatról-pillanatra izgatottabb lett, furdalta a lelkiismeret s végre is szeme könnyekkel telt meg és zokogva borult anyja ölére.

— Mi az? Miért sírsz? — kérdezte az anyja ijedten.

Pista ekkor sirva mesélte el a délutáni történetet.

— Nagyon félek, — mondotta végül — hogy a két kis madár most miattam el fog pusztulni. Meg kell menteni őket! Meg akarom menteni, mert a cinke-anya örökké gyászolni fog fiai után és én is mindig szomorú leszek akkor.

Az anyja meghatódva hallgatta fiát, aztán gyorsan kabátot adott rá, esernyőt vettek magukhoz s együtt elindultak a városkert felé.

Még idejében érkeztek. Pista megmutatta a helyet, hol a fiókák lezuhantak. Meg is találták mindkettőt. Ott gubbasztottak egy nagy lapu-levél alatt, a cinke-szülők pedig szomorúan keringtek, röpdöstek felettük.

Azonnal előhívták János bácsit, kinek az anyja elmondta, miről van szó, mire az öreg csósz egy létrát hozott elő, a fának támasztotta s a két pihegő cinke-fiókát visszarakta a fészükbe.

Pista örömkönnyeket sirt s boldogan tért ezután haza. Soha olyan jól nem esett még neki a vacsora, mint ezen az estén és soha olyan szépet nem álmodott, mint ezen az éjjelen...

Hogy', hogy' nem, Gubacs tanító ur is tudomást szerzett a különös történetről s másnap az osztályban elmesélte. Ennek kapcsán hosszan beszélt a madarak hasznosságáról is, mert még Péter is megígérte, hogy soha többé nem nyúl egyetlen madárfészekhez sem.

A krokodilus és a majom.

*Tengeren túl, Afrikában,
Szerecsenek országában,
Hol csendesen foly a Nilus,
Élt egy ravasz krokodilus.*

*Szája nagy volt, mint a tenger,
Félt is tőle minden ember.
Hogyha egyszer megéhezett,
Futott tőle minden gyerek.*

*Nem is kellett penecilus,
Ugy vágott a krokodilus.
Éles foga jobbra-balra
Csattogott a gyerekhadra.*

*De egyszer csak, amint harap,
Foga közé nagy csont akad.
Mit csináljon, hova menjen,
Hogy sokáig ne szenvedjen?*

*— Majom doktor, Isten áldjon,
Segíts rajtam, jó barátom.
Huzd ki ezt a gonosz csontot,
Adok érte drága koncot.*

*Majom doktor hozzá is fog:
— Hol van az az átkozott fog?
De elhagyta bátorsága,
Krokodilus száját látva.*

*Végre mégis hozzálátott
S megmentette a barátot.
— No, most ment vagy minden bajtól,
Mit adsz érte hát jutalmul?*

*Krokodilus felkacagott:
— Jutalmadat megkaphatod:
Ma estére, doktor bátya,
Elköltelek vacsorára.*

Gara Ákos.

INGYEN CSOKOLÁDÉT KAPUNK SPITZ BÉLÁNÁL.

Legszebb
szövetek és divatárak
SCHVARTZ és LEOVITS
áruházában kaphatók.

Általános Ipari és Kereskedelmi Részvénytársaság
Satu-Mare (Szatmár) Str. Stefan Cel Mare (Hozinczy utca) 1.
Alaptőke 3.000.000. — lei,
Telefonszám 276. Sürgőnycim: Comerciala.
EXPORT-IMPORT.

Hangya szövetkezet
(a főpostával szemben)

Raktáron tart
:: minden ::
fűszer- és rövidárut.

Agyag és Vegyipar Részvénytársaság
Satu-Mare — (Szatmár)

ELŐÁLLIT:

Csontenyvet,
Bőrenyvet,
Oroszenyvet,
Folyékonyenyvet.

Csontzsirt,
Különféle szappanokat,
Kocsikenőcsöt,
Műtrágyát.

Férfi, fehérneműre alkalmas tar-
tós vászon méterje 25 lei,
Női fehérneműre kiváló minő-
ség, könnyű mosó mtr. 25 lei,
Férfi fehérneműre Madapolon
selyem szállu méterje 31 lei
Női fehérneműre valódi francia
Madapolon méterje 31 lei,
Női fehérneműre batist mada-
polon igen szép és finom
anyagba készült árut e 8 év-
ben nem léttünk mtrje 55 lei

Fratii

FRIEDMAN

Testvéreknél.

Telefonszám 12.

Cimborára

előfizetéseket Erdély
minden könyvkeres-
o kedője felvesz. o